

Riksantikvaren
postmottak@ra.no

Oslo 14.6.2021

Høringsinnspill til Riksantikvarens strategi og faglige anbefalinger for by- og stedsutvikling

Norsk Forening for Fartøyvern ønsker med dette å komme med innspill til Riksantikvarens strategi og faglige anbefalinger for by- og stedsutvikling.

Maritime kulturmiljø savnes i strategien

I Riksantikvarens strategi og faglige anbefalinger for by- og stedsutvikling kan det se ut som om havneområder ikke har fått noen plass. Foreningen savner dette i dokumentet og ber om at det blir tatt inn. Dette er viktig for å synliggjøre det maritime kulturmiljøet. Havnen og fartøy har en historisk plass i kystbyene og er en viktig del av deres identitet. Dette ønsker vi at nevnes i strategien, hvis ikke kan mottaker av dokumentet overse fartøy og havnen som en viktig del av by- og stedsutviklingen.

For at fartøyvernet skal eksistere trengs tilgang til havnen og havnefasiliteter som frivillige trenger for å ta vare på fartøyet. Havnen kan fort bli et foretak hvis formål kun er å tjene penger. Havneområdet kan bli omringet av nyetableringer som stiller helt andre krav til virksomhetene i sitt nærområde. De verneverdige båtene kan bli fortrent til fordel for store cruiseskip og/eller til fordel for flytebrygger for fritidsbåter, slik vi får tilbakemeldinger om fra fartøyvernerne i våre kystbyer: Næringsliv blir prioritert fremfor kystkultur.

Derfor er det så viktig at Riksantikvarens strategi også vektlegger havnen og dens bygninger, kaianlegg og fartøy for på den måten å sikre bevaring av det maritime kulturmiljøet i by- og stedsutviklingen. Kulturminner gir mulighet til aktivt kulturvernarbeid som involverer vedlikehold, restaurering, og aktiv bruk av fartøy og kaianlegg. Uten mennesker, aktivitet, lukt og lyder har man ikke et levende kulturminnevern, og det taper sin verdi.

Forslag til endringer i strategien

Vi har forslag til endringer i strategien under følgende punkter:

Mål og anbefalinger for forvaltning av kulturmiljøer i byer og tettsteder:

3) Byenes mangfold og historiske særpreg skal bevares og videreføres

Forslag til nytt kulepunkt:

- Havner og maritime kulturmiljø bør bevares og videreføres

4) Forvaltning av kulturmiljø i byer og tettsteder skal bidra til at klimagassutslippene reduseres

Forslag til nytt kulepunkt:

- Ved fortetting er det viktig at hensynet til maritime kulturmiljø og havner ivaretas.

6) Byer og tettsteder skal være levbare og attraktive

Vi mener det er naturlig å nevne havneområder i teksten før kulepunktene begynner, og foreslår følgende tekst: Levbare byer og steder handler om trivsel og helsemessige forhold, om betydningen av grønne arealer, lys, luft og fravær av biler, støv og støy. Det handler om trivelige uteoppholdsarealer, **havneområder**, byrom og gater, grønnskulpturer og parker [...].

Vi foreslår også nytt kulepunkt:

- Maritime kulturmiljø og havneområder må ikke svekkes ved oppføring av ny bebyggelse som svekker inn- og utsyn, og som skaper skygge, lukkede fasader og vindtunneler. Ny bebyggelse må heller ikke fortrenge fartøy fra havneområder.

7) Det historiske bylandskapet bør ivaretas

Forslag til nytt kulepunkt:

- Havnemiljø, havneområder og verneverdige fartøy utgjør en viktig del av bymiljøet og kulturminnevernet og bør ivaretas.

Vi mener disse punktene bør med under *Mål og anbefalinger for forvaltning av kulturmiljøer i byer og tettsteder* for å gi maritime kulturmiljø en plass i by- og stedsutviklingen.

Med vennlig hilsen

Norsk Forening for Fartøyvern

(sign.)
Hedda Lombardo
generalsekretær

(sign.)
Kari Anne Flaa
rådgiver